



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 10/12
23.01.2012. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Михаила Рулића и Мирјане Ћерасимовић, чланова већа, у спору по тужби тужилаца Р.Г, С.Г. и В.Г, сви из Н.С, које заступа пуномоћник А.М, адвокат из Н.С, против тужене Републике Србије - Министарство рада, запошљавања и социјалне политике, Београд, коју заступа Републичко јавно правобранилаштво - Одељење у Новом Саду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 2924/10 од 22.06.2011. године, у седници већа одржаној дана 23.01.2012. године, донео је

П Р Е С У Д У

I О ревизији тужене Републике Србије - Министарство рада, запошљавања и социјалне политике, из Београда, одлучиће се као о изузетно допуштеној.

II ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужене, ПРЕИНАЧУЈУ пресуда Вишег суда у Новом Саду Гж 2924/10 од 22.06.2011. године и пресуда Општинског суда у Новом Саду П бр. 2915/09 од 16.12.2009. године, у делу у коме је тужена правноснажно обавезана да тужиоцима исплати главницу у износу од 116.180,15 динара, са каматом на појединачне месечне износе почев од доспелости па до исплате и парничне трошкове у износу од 34.000,00 динара и пресуђује:

ОДБИЈА СЕ као неоснован тужбени захтев за исплату месечних накнада на име допунске породичне инвалиднине почев од априла 1999. године, све закључно са фебруаром 2006. године, у укупном износу од 116.180,15 динара, са каматом по стопи из закона на појединачне месечне износе почев од доспелости па до исплате.

III У преосталом делу ревизија тужене изјављена против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 2924/10 од 22.06.2011. године ОДБИЈА СЕ као неоснована.

IV Свака странка сноси своје трошкове поступка.

V ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужилаца за накнаду трошкова насталих у поступку по ревизији.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Новом Саду П бр. 2915/09 од 16.12.2009. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности тог суда. Ставом другим изреке је усвојен тужбени захтев и обавезана је тужена да тужиоцима на име разлике између припадајућег и исплаћеног дела инвалидских примања на име допунске породичне инвалиднине, по правном основу стицање без основа, за период од 31.03.1999. године до 31.03.2006. године исплати износ од 119.277,75 динара, са законском затезном каматом на појединачне месечне износе ближе наведене у том ставу изреке. Ставом трећим изреке је обавезана тужена да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 34.000,00 динара, а ставом четвртим изреке су тужиоци ослобођени од плаћања судске таксе.

Виши суд у Новом Саду је пресудом Гж 2924/10 од 22.06.2011. године, делимично усвојио жалбу тужене и првостепену пресуду преиначио у делу у којем је обавезана тужена да тужиоцима исплати законску затезну камату, тако што се обавезује тужена да тужиоцима исплати законску затезну камату на досуђене појединачне износе ближе наведене у изреци првостепене пресуде и то на име допунске породичне инвалиднине по правном основу стицања без основа за период од 31.03.1999. до 31.03.2006. године, почев од 16-ог у месецу па до исплате (уместо од 01-ог у месецу па до исплате), док је у преосталом делу жалба тужене одбијена и првостепена пресуда у побијаном непреиначеном делу потврђена.

Против другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и предложила да о овој ревизији Врховни касациони суд одлучи применом

одредбе члана 395. ЗПП, ради потребе уједначавања судске праксе.

Тужиоци су поднели одговор на изјављену ревизију, предлажући да се иста одбаци као недозвољена или одбије као неоснована.

Решењем РЗ 150/11 од од 20.12.2011. године Апелациони суд у Новом Саду се изјаснио да не прихвата предлог тужене да се Врховном касационом суду у Београду предложи одлучивање по ревизији у смислу одредбе члана 395. ЗПП.

Врховни касациони суд сматра да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене, као о изузетно дозвољеној ревизији, која би у смислу одредбе члана 394. ЗПП, у погледу времена изјављивања и лимита за ревизију из тог члана, била недозвољена, јер је по оцени ревизијског суда потребно размотрити правна питања од општег интереса и уједначити судску праксу новим тумачењем правне природе потраживања тужилаца у овом спору.

Сматрајући ревизију тужене изузетно дозвољеном, ревизијски суд је испитао другостепену пресуду на начин прописан у члану 399. Закона о парничном поступку и одлучио као у изреци пресуде из следећих разлога:

Ревизија тужене је делимично основана.

У спору по тужби тужилаца првостепени суд је утврдио:

Тужиоцима је у складу са Уредбом о материјалном обезбеђењу и другим правима ратних војних инвалида и цивилних инвалида рата из оружаних акција после 17.08.1990. године признато право на допунску породичну инвалиднину решењем Секретаријата за социјалну заштиту и здравство Града Новог Сада од 18.10.1995. године. На основу тако признатог и утврђеног права тужиоцима је у периоду од 31.03.1999. године до 31.03.2006. године мање исплаћен новчани износ од 119.277,75 динара.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, тужена је правноснажно обавезана да тужиоцима плати досуђену главницу и припадајућу камату.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев, изражавајући правни став да је тужена без правног основа задржала разлику између исплаћеног и припадајућег дела примања по основу допунске породичне инвалиднине која припада тужиоцима, па је у смислу одредбе члана 210. став 1. Закона о облигационим односима у обавези да тај износ и врати. Није прихватио истакнути приговор застарелости, јер се у конкретном случају ради о неоснованом обогаћењу, па утужена потраживања застаревају за десет година у смислу одредбе члана 371. ЗОО.

Другостепени суд је делимично усвојио жалбу тужене и преиначио првостепену пресуду у делу којим је тужена обавезана на исплату законске затезне камате, тако што је уместо од 01-ог у месецу па до исплате, тужена обавезана на исплату законске затезне камате почев од 16-ог у месецу, а у преосталом делу је жалбу тужене одбио. Сматра да се ради о основаном потраживању тужилаца, за који важи општи рок застрелости од десет година прописан у члану 371. ЗОО, који није протекао, јер је прво утужено потраживање за март 1999. године, а тужба је поднета 31.03.2009. године.

Супротно израженом ставу другостепеног суда, ревизијски суд утужено потраживање не сматра потраживањем за које је прописан застарни рок из члана 371. ЗОО, већ повременим потраживањем за накнаду штете настале неправилним и незаконитим радом органа тужене у смислу одредбе члана 172. став 1. ЗОО.

Тужба у овом спору поднета је 31.03.2009. године. Утужена месечна накнада на име допунске породичне инвалиднине се исплаћује уназад, што подразумева да се накнада за месец март 2006. године исплаћује почев од 16.04.2006. године. Зато су утужена потраживања застарела само закључно са фебруаром 2006. године, а не и за март 2006. године, без обзира што је тужба поднета тог месеца (31.03.2009. године).

Усвајање приговора застарелости има за последицу одбијање тужбеног захтева. Потраживање накнаде проузроковане штете застарева у застарном року из члана 376. ЗОО, тј. у року од три године од дана када је оштећеник дознао за штету и за лице коју је штету учинило.

Ревизијски суд је стога, на основу процесног овлашћења из члана 407. став 1. ЗПП усвојио ревизију у делу у коме су утужена потраживања застрела, преиначио нижестепену пресуду и као неоснован одбио тужбени захтев за износ од 116.180,15 динара, одлучујући тако ставом другим ревизијске пресуде.

Према одредби члана 220. ЗПП, свака странка је дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којим оспорава наводе и доказе противника. Странка која оспорава постојање неког права у смислу одредбе члана 223. став 3. истог закона, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји, ако законом није друкчије одређено. Како тужена у поступку није пружила доказ којим би оспорила наводе и доказе тужилаца на којима је заснован њихов тужбени захтев, то је ревизија одбијена у преосталом делу за потраживање за месец март 2006. године у износу од 3.097,60 динара, које потраживање није застарело, те је одлучено као у ставу трећем изреке на основу одредбе члана 405. став 1. ЗПП

1. ЗПП.

Врховни касациони суд је, с обзиром на постигнути успех у спору, применом одредбе члана 161. став 2. ЗПП, у вези одредбе члана 149. став 2. истог закона, одлучио да свака странка сноси своје трошкове спора, одлучујући тако ставом IV изреке.

Захтев тужилаца за накнаду трошкова на име састава одговора на ревизију је сходно одредби члана 150. ЗПП одбијен (став V изреке), јер ови трошкови нису били неопходни.

Председник већа-судија

Стојан Јокић, с.р.